

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

BÙI ANH TUẤN

**QUẢN LÝ XÂY DỰNG THƯ VIỆN TIÊN TIẾN, XUẤT SẮC
Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ
HUYỆN NINH GIANG, TỈNH HẢI DƯƠNG**

Ngành: Quản lý Giáo dục

Mã số: 8.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Cán bộ hướng dẫn khoa học: GS.TS NGUYỄN QUANG UẤN

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả khảo sát, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa từng được công bố trong bất cứ công trình nào khác.

Luận văn này cho đến nay chưa từng được bảo vệ tại bất kỳ hội đồng bảo vệ luận văn nào trên toàn quốc và cho đến nay chưa hề được công bố trên bất kỳ phương tiện thông tin nào.

Tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm về những gì mà tôi cam đoan ở trên.

Thái Nguyên, ngày 20 tháng 6 năm 2018

Tác giả

Bùi Anh Tuấn

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian nghiên cứu đề tài: "*Quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở các trường trung học cơ sở huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương*", đến nay luận văn đã hoàn thành và em được phép bảo vệ luận văn.

Với tình cảm chân thành, em xin cảm ơn các thầy giáo, các cô giáo khoa Tâm lý - Giáo dục trường Đại học Sư phạm, thuộc Đại học Thái Nguyên đã giúp đỡ tận tình cho em trong quá trình học tập. Em xin chân thành cảm ơn lãnh đạo trường Đại học Sư phạm, các bộ phận quản lý, đặc biệt là khoa sau đại học, đã chỉ dẫn, quản lý chặt chẽ về thủ tục, thời gian và tạo những điều kiện thuận lợi cần thiết cho việc hoàn thành luận văn thạc sĩ của em.

Em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới **GS.TS Nguyễn Quang Uẩn** - người đã giúp đỡ, hướng dẫn em trong suốt thời gian em làm luận văn này.

Mặc dù bản thân em đã có nhiều cố gắng trong quá trình nghiên cứu song chắc chắn trong luận văn sẽ không tránh khỏi những thiếu sót. Kính mong được sự chỉ dẫn của quý thầy cô và các bạn đồng nghiệp.

Hải Dương, tháng 6 năm 2018

Tác giả

Bùi Anh Tuấn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ	v
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	2
4. Giả thuyết khoa học	2
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu.....	3
7. Phương pháp nghiên cứu	3
8. Cấu trúc luận văn	7
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ XÂY DỰNG THƯ VIỆN TIÊN TIẾN, XUẤT SẮC Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ	8
1.1. Tổng quan tình hình nghiên cứu vấn đề	8
1.1.1. Ở nước ngoài.....	8
1.1.2. Ở trong nước	11
1.2. Lý luận chung về thư viện và thư viện tiên tiến, xuất sắc	14
1.2.1. Khái niệm thư viện trường học	14
1.2.2. Khái niệm thư viện trường học tiên tiến, xuất sắc	15
1.2.3. Vai trò, nhiệm vụ, chức năng của thư viện trường phổ thông	15
1.3. Lý luận về xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc	17
1.3.1. Khái niệm xây dựng thư viện trường học tiên tiến, xuất sắc.....	17
1.3.2. Những thuận lợi, khó khăn trong việc xây dựng thư viện các trường trung học cơ sở đạt tiêu chuẩn tiên tiến, xuất sắc.....	18
1.3.3. Xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở trường trung học cơ sở.....	20
1.4. Quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở trường trung học cơ sở.....	24

1.4.1. Khái niệm quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở trường trung học cơ sở.....	24
1.4.2. Nội dung quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc	26
1.4.3. Quản lý và chỉ đạo xây dựng thư viện trường trung học cơ sở đạt tiên tiến, xuất sắc.....	30
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở trường trung học cơ sở của Phòng Giáo dục và Đào tạo	35
1.5.1. Các yếu tố chủ quan.....	35
1.5.2. Các yếu tố khách quan	37
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ XÂY DỰNG THƯ VIỆN Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THUỘC PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HUYỆN NINH GIANG, TỈNH HẢI DƯƠNG	41
2.1. Khái quát về tình hình các trường trung học cơ sở nói chung và tình hình thư viện các trường trung học cơ sở huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương nói riêng..	41
2.1.1. Khái quát tình hình các trường trung học cơ sở huyện Ninh Giang.....	41
2.1.2. Khái quát tình hình thư viện	41
2.2. Thực trạng xây dựng và hoạt động thư viện ở các trường trung học cơ sở huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương.....	43
2.2.1. Xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở các trường trung học cơ sở huyện Ninh Giang.....	43
2.2.2. Quản lý việc xây dựng thư viện đạt tiên tiến xuất sắc	61
2.2.3. Đánh giá chung thực trạng quản lý việc xây dựng thư viện đạt tiên tiến, xuất sắc.....	70
Chương 3: BIỆN PHÁP QUẢN LÝ XÂY DỰNG THƯ VIỆN TIÊN TIẾN, XUẤT SẮC Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN NINH GIANG TỈNH HẢI DƯƠNG.....	73
3.1. Nguyên tắc đề xuất biện pháp.....	73
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính mục tiêu	73
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa	73
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống	74

3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả	74
3.2. Biện pháp quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở các trường trung học cơ sở huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương	75
3.2.1. Biện pháp 1: Tích cực tham mưu để tăng cường sự lãnh đạo có hiệu quả của các cấp, sự hỗ trợ, phối hợp của các lực lượng giáo dục, lực lượng xã hội trong việc xây dựng thư viện trường học.....	75
3.2.2. Biện pháp 2: Tổ chức bồi dưỡng có hiệu quả trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ quản lý, nhân viên phụ trách thư viện đáp ứng chuẩn quốc gia.....	78
3.2.3. Biện pháp 3: Quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý xây dựng, khai thác, sử dụng thư viện trường học	81
3.2.4. Biện pháp 4: Phòng Giáo dục đẩy mạnh việc kiểm tra, đánh giá, phân loại, rút kinh nghiệm xây dựng, bình xét thư viện trường tiên tiến xuất sắc	84
3.2.5. Biện pháp 5: Đề xuất với các cấp quản lý, chính quyền, Sở Giáo dục và Đào tạo, các lực lượng xã hội về cơ chế, chính sách về tăng cường đầu tư kinh phí cho thư viện.....	87
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	91
3.4. Khảo nghiệm nhận thức về tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đề xuất..	92
3.4.1. Mục đích khảo nghiệm	92
3.4.2. Địa bàn khảo nghiệm	93
3.4.3. Khách thể khảo nghiệm	93
3.4.4. Thời gian tiến hành khảo nghiệm	93
3.4.5. Nội dung khảo nghiệm.....	93
3.4.6. Hình thức khảo nghiệm.....	93
3.4.7. Kết quả khảo nghiệm	94
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	98
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	103
PHỤ LỤC.....

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
BP:	Biện pháp
CBQL:	Cán bộ quản lý
CBTV:	Cán bộ thư viện
ĐLC:	Độ lệch chuẩn
ĐTB:	Điểm trung bình
GV:	Giáo viên
HS:	Học sinh
TT:	Thứ tự

DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ

Bảng

Bảng 2.1.	Những thuận lợi trong việc xây dựng thư viện các trường trung học cơ sở tiên tiến, xuất sắc	43
Bảng 2.2.	Những khó khăn trong việc xây dựng thư viện các trường trung học cơ sở tiên tiến, xuất sắc	45
Bảng 2.3.	Sách báo, tạp chí, bản đồ, tranh ảnh giáo dục, băng đĩa giáo khoa	47
Bảng 2.4.	Cơ sở vật chất của thư viện.....	50
Bảng 2.5.	Nghiệp vụ công tác thư viện	52
Bảng 2.6.	Tổ chức và hoạt động thư viện.....	54
Bảng 2.7.	Quản lý thư viện.....	57
Bảng 2.8.	Quản lý công tác thư viện của các trường trung học cơ sở.....	61
Bảng 2.9.	Thực hiện chỉ đạo của Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Ninh Giang về xây dựng thư viện các trường trung học cơ sở.....	64
Bảng 2.10.	Các yếu tố ảnh hưởng tới việc quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở trường trung học cơ sở	67
Bảng 3.1.	Kết quả khảo nghiệm tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp quản lý.....	94

Biểu đồ

Biểu đồ 2.1.	Tổng hợp đánh giá chung thực trạng xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở các trường trung học cơ sở huyện Ninh Giang.....	59
Biểu đồ 2.2.	Tổng hợp kết quả quản lý việc xây dựng thư viện đạt tiên tiến, xuất sắc	70

Sơ đồ

Sơ đồ 3.1:	Quan hệ giữa các biện pháp đề xuất.....	92
------------	---	----

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Một xã hội muốn phát triển bền vững và đi lên thì phải lấy giáo dục làm quốc sách hàng đầu, muốn có nền giáo dục phát triển, đào tạo con người toàn diện, có khả năng suy luận cao, hiểu biết nhiều lĩnh vực, chúng ta phải xây dựng các cơ sở vật chất, trang thiết bị, các điều kiện, phương tiện phục vụ cho việc dạy học và giáo dục nhằm nâng cao chất lượng giáo dục. Muốn vậy phải xây dựng các thư viện đạt chuẩn và trên chuẩn theo Quyết định 01 của Bộ giáo dục và Đào tạo vì sách là kho tàng tri thức, “Không có sách thì không có tri thức, không có tri thức thì không có chủ nghĩa Cộng sản” (V.I.Lênin). Trong xã hội chúng ta ngày nay, đòi hỏi con người cần phải tìm tòi học hỏi, học để nâng cao sự hiểu biết về văn hoá dân tộc, hiểu biết về loài người trong quá trình phát triển, hiểu biết về khoa học xã hội, hiểu biết về sự phát triển của xã hội... Tất cả đều được xã hội, con người, các bậc tiền bối, các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu văn học, lịch sử... đúc kết và in ấn thành sách, các tài liệu, các ấn phẩm văn hóa, khoa học, giáo dục.

Hiện nay, một số trường vẫn còn xem nhẹ công tác thư viện, chưa có sự quan tâm đúng mức về các hoạt động của thư viện nhà trường. Cán bộ thư viện kiêm nhiệm quá nhiều việc hoặc nghiệp vụ còn hạn chế, cán bộ quản lý còn thiếu sự chỉ đạo và quản lý sát sao hoặc quản lý còn lỏng lẻo dẫn đến công tác thư viện chưa đạt hiệu quả cao. Theo báo cáo tổng kết hàng năm, công tác quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở các trường trung học cơ sở huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương trong những năm qua đã đạt được nhiều thành tích đáng kể, nhưng bên cạnh đó còn có những mặt hạn chế, bất cập do nhiều nguyên nhân chủ quan và khách quan, trong đó có nguyên nhân là do công tác quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc của Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương đối với các trường trung học cơ sở còn chậm đổi mới tư duy và phương thức quản lý.

Vì vậy, cần phải làm thế nào để xây dựng thư viện trường học hoạt động đạt hiệu quả, chủ động khai thác vốn sách, vốn tư liệu, tài liệu tham khảo, tổ chức các hoạt động của thư viện, quản lý thư viện, để kịp thời bổ sung các loại sách, tài liệu

mới, sử dụng và quản lý chặt chẽ kinh phí đầu tư cho thư viện nhà trường đúng mục đích. Một nền giáo dục tiên tiến thì không thể thiếu thư viện tiên tiến, xuất sắc, đó là điều mà chúng tôi băn khoăn, trăn trở trong vai trò công tác quản lý của mình. Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Ninh Giang chúng tôi nhận thấy cần phải nghiên cứu đề đề ra biện pháp quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc, chính vì vậy chúng tôi chọn đề tài **“Quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở các trường trung học cơ sở huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương”** làm luận văn tốt nghiệp cao học, nhằm góp phần nâng cao chất lượng giáo dục ở các trường trung học cơ sở đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

2. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận, khảo sát thực tiễn hoạt động thư viện và quản lý xây dựng thư viện ở các trường trung học cơ sở của Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Ninh Giang tỉnh Hải Dương, đề xuất các biện pháp quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc của Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Ninh Giang tỉnh Hải Dương đối với các trường trung học cơ sở nhằm góp phần nâng cao kết quả xây dựng thư viện, qua đó góp phần nâng cao kết quả giáo dục trong đổi mới giáo dục hiện nay.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu

Hoạt động xây dựng thư viện trường học tiên tiến, xuất sắc.

3.2. Đối tượng nghiên cứu

Quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc ở các trường trung học cơ sở.

4. Giả thuyết khoa học

Việc quản lý xây dựng thư viện ở các trường trung học cơ sở của Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương đã đạt được những kết quả nhất định song còn những hạn chế, bất cập, trong đó có những biện pháp quản lý xây dựng thư viện tiên tiến, xuất sắc. Nếu đề xuất được các biện pháp quản lý hợp lý sẽ góp phần xây dựng được các thư viện tiên tiến, xuất sắc ở địa phương, qua đó góp phần nâng cao hiệu quả của các thư viện, nâng cao kết quả giáo dục đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục.